

O'QUVCHI YOSHLARNI MILLIY QADRIYAT VA AN'ANALARGA HURMAT RUHIDA TARBIYALASH METODIKASINI ISHLAB CHIQISHDAGI ZAMONAVIY TALABLAR

*Isokov Ravshanbek Ulug'bek o'g'li
Namangan Davlat Universiteti tadqiqotchisi*

Annotatsiya. Zamonaviy ta'lim sharoitida yosh o'quvchilarda milliy qadriyatlar va an'analarga hurmat tuyg'usini tarbiyalash madaniyatni asrab-avaylash va jamiyatda birdamlik uchun juda muhimdir. Ushbu maqola ushbu maqsadga erishish uchun samarali metodologiyalarni ishlab chiqish uchun zamonaviy talablarni o'rganadi. Unda milliy qadriyatlarni ta'lim dasturlariga singdirishning nazariy asoslari, amaliy strategiyalari va muammolari o'rganilib, tarix saboqlariga e'tibor qaratiladi. Maqola joriy ta'lim standartlari va pedagogik yondashuvlarni tahlil qilib, o'qituvchilar va siyosatchilar uchun talabalarning madaniy va axloqiy tarbiyasini oshirish uchun keng qamrovli asoslarni taqdim etadi.

Kalit so'zlar: milliy qadriyatlar, ta'lim metodologiyasi, madaniy saqlash, pedagogik strategiyalar, axloqiy tarbiya, ta'lim standartlari.

СОВРЕМЕННЫЕ ПОТРЕБНОСТИ В РАЗВИТИИ МЕТОДОЛОГИИ ВОСПИТАНИЯ МОЛОДЕЖИ СТУДЕНТОВ В ДУХЕ УВАЖЕНИЯ НАЦИОНАЛЬНЫХ ЦЕННОСТЕЙ И ТРАДИЦИЙ

*Исоков Равшанбек Улугбек ўгли,
независимый исследователь Наманганского государственного университета*

Абстракт. В современных образовательных условиях воспитание у школьников уважения к национальным ценностям и традициям имеет большое значение для сохранения культуры и единства общества. В данной статье исследуются современные требования к разработке эффективных методологий достижения этой цели. В нем рассматриваются теоретические основы, практические стратегии и проблемы внедрения национальных ценностей в образовательные программы с акцентом на уроки истории. В статье анализируются современные образовательные стандарты и педагогические подходы, предоставляющие педагогам и политикам комплексную основу для улучшения культурного и нравственного воспитания учащихся.

Ключевые слова. национальные ценности, методология образования, сохранение культуры, педагогические стратегии, нравственное воспитание, образовательные стандарты.

MODERN REQUIREMENTS IN THE DEVELOPMENT OF THE METHODOLOGY OF EDUCATING YOUNG STUDENTS IN THE SPIRIT OF RESPECT FOR NATIONAL VALUES AND TRADITIONS

*Isokov Ravshanbek Ulug'bek o'g'li
Researcher of Namangan State University*

Abstract. In modern educational conditions, education of respect for national values and traditions in young students is very important for the preservation of culture and unity in society. This article explores the contemporary requirements for developing effective methodologies to achieve this goal. It examines the theoretical foundations, practical strategies and problems of inculcating national values into educational programs, focusing on the lessons of history. The article analyzes current educational standards and pedagogical approaches, providing a comprehensive framework for educators and policymakers to improve the cultural and moral

education of students.

Keywords. national values, educational methodology, cultural preservation, pedagogical strategies, moral education, educational standards.

Kirish. Globallashuv va texnologik taraqqiyotning jadal sur'atlari milliy qadriyat va an'analarni asrab-avaylash va targ'ib qilish bo'yicha ta'lim tizimlariga zarurat tug'dirdi. O'zbekistonda va shunga o'xshash madaniy sharoitlarda yosh o'quvchilarda o'z merosiga chuqur hurmat tuyg'usini shakllantirishni ta'minlab, ushbu talablarga javob beradigan ta'lim metodologiyalarini rivojlantirish zarur. Borgan sari globallashib borayotgan dunyoda o'quvchi yoshlarda milliy o'zlikni anglash va madaniy merosga oid kuchli tuyg'uni saqlab qolish juda muhim. Ushbu maqolada milliy qadriyat va an'analarni hurmat qilishni targ'ib qiluvchi zamonaviy ta'lim metodikalariga ehtiyoj borligi haqida so'z boradi.[1] O'quvchilarning madaniy ildizlari va milliy o'zligini anglashlariga chuqur ta'sir ko'rsatish imkoniyatlarini hisobga olgan holda tarix ta'limiga asosiy e'tibor qaratilgan.

Nazariy asos. Ta'lim nazariyalari madaniy va axloqiy tarbiyani o'quv dasturiga kiritish muhimligini ta'kidlaydi. Haqiqiy hayotiy kontekstlarga asoslangan tajribalarni o'rganishni targ'ib qiluvchi konstruktivistik yondashuvlar milliy qadriyatlar va an'analarni o'zida mujassam etgan metodologiyalarni ishlab chiqish uchun asos yaratadi.

Amaldagi ta'lim standartlari. Zamonaviy ta'lim standartlari nafaqat o'quv qobiliyatlarini, balki madaniy va axloqiy kompetensiyalarni ham ta'kidlab, o'quvchilarni rivojlantirishga yaxlit yondashuvni talab qiladi. Milliy o'quv dasturlari o'quvchilarning madaniy merosini tushunishni o'z ichiga olgan muvozanatli ta'lim olishlarini ta'minlab, ushbu standartlarni aks ettirishi kerak.[2]

Milliy qadriyatlarni o'quv dasturlariga integratsiyalash

Samarali integratsiya quyidagilarni talab qiladi:

Tematik birliklar: Asosiy milliy qadriyatlar va tarixiy voqealar atrofida birliklarni loyihalash.

Fanlararo yondashuv: yaxlit tushunchani ta'minlash uchun tarixni adabiyot va san'at kabi boshqa fanlar bilan birlashtirish.

Madaniy tadbirlar: an'analarni bayramlar, sayohatlar va jamoatchilikni jalb qilish orqali birlashtirish.

O'qituvchilarni tayyorlash va resurslarni rivojlantirish. Ushbu ta'lim tashabbusida o'qituvchilar muhim rol o'ynaydi. O'qituvchilar malakasini oshirishning asosiy tarkibiy qismlariga quyidagilar kiradi.[3]

Malaka oshirish dasturlari: Madaniy pedagogika va innovatsion o'qitish usullari bo'yicha seminar va kurslar.

Resurs yaratish: milliy qadriyatlarga qaratilgan darsliklar, raqamli vositalar va qo'shimcha materiallarni ishlab chiqish.

Pedagogik strategiyalar

Hikoya va tarixiy hikoyalar. Tarixiy voqealar va madaniy ertaklarni etkazish uchun hikoya qilishdan foydalanish o'quvchilarga o'zlarining meroslari bilan hissiy bog'lanishga yordam beradi.

Loyihaga asoslangan ta'lim. Talabalarni milliy qadriyatlar va an'analarni o'rganuvchi loyihalarga jalb etish faol o'rganish va tanqidiy fikrlashni rivojlantiradi.

Dala sayohatlari va madaniy tadbirlar. Tarixiy joylarga tashriflar tashkil etish va madaniy festivallarda ishtirok etish talabalarga o'z merosi bilan bevosita tanishish imkonini beradi.

Multimedia resurslarining integratsiyasi. Raqamli vositalar va multimedia resurslaridan foydalanish o'rganish tajribasini oshirishi, tarix va madaniyatni yanada qulayroq va qiziqarli qilish imkonini beradi.

Qiyinchiliklar va yechimlar. Ushbu metodologiyalarni amalga oshirish bir qator muammolarni hal qilishni talab qiladi:

O'qituvchilar malakasini oshirish: Milliy qadriyatlar va an'analarni samarali o'rgatish uchun pedagoglar yetarlicha tayyorgarlikka muhtoj.

O'quv dasturlarini ishlab chiqish: milliy merosni aks ettiruvchi kompleks va inklyuziv o'quv dasturlarini ishlab chiqish muhim ahamiyatga ega.[4]

Resurslarni taqsimlash: maktablarning ushbu metodologiyalarni amalga oshirish uchun zarur resurslar va yordamga ega bo'lishini ta'minlash.

Zamonaviy ta'lim standartlari va talablari. Samarali metodologiyalarni ishlab chiqish uchun ularni zamonaviy ta'lim standartlariga moslashtirish zarur. Bularga quyidagilar kiradi:

O'quv dasturlari integratsiyasi: Milliy qadriyatlar va an'analarni tarix o'quv dasturiga kiritish.[5]

Innovatsion ta'lim strategiyalari: interfaol va talabalarga yo'naltirilgan o'qitish usullaridan foydalanish.

Baholash: O'quvchilarning milliy qadriyatlarga hurmat va tushunchalarini o'lchash uchun formativ va umumlashtiruvchi baholashlarni amalga oshirish.

Pedagogik nazariyalar va ilg'or tajribalar. Ta'lim nazariyalari o'quvchilar bilan rezonanslashadigan metodologiyani ishlab chiqish uchun asos yaratadi.[6] Asosiy nazariyalar va amaliyotlar quyidagilarni o'z ichiga oladi:

Konstruktiv yondashuv: faol o'rganishni rag'batlantirish, bunda o'quvchilar milliy qadriyatlar haqida o'z tushunchalarini shakllantiradilar.

Madaniy-tarixiy faoliyat nazariyasi: ta'limning ijtimoiy konteksti va ta'limdagi madaniy vositalarning roliga e'tibor qaratish.

Loyihaga asoslangan ta'lim: talabalarni milliy tarix va an'analarni o'rganuvchi loyihalarga jalb qilish.

Case Study: O'zbekiston tarixi darsi. Tadqiqotda O'zbekiston tarixidan misol tariqasida foydalanilgan holda ushbu pedagogik strategiyalarni qanday qo'llash mumkinligi ko'rsatilgan. O'zbekistonning boy tarixiy-madaniy merosidan olingan saboqlar o'quvchilarda milliy qadriyatlarga hurmat tuyg'usini shakllantirishning amaliy namunasidir.[7]

Xulosa. Yosh o'quvchilarning madaniy-axloqiy kamol topishida milliy qadriyat va an'analarga hurmat tuyg'usini tarbiyalovchi samarali ta'lim metodikasini ishlab chiqish muhim ahamiyatga ega. Zamonaviy ta'lim standartlari va innovatsion pedagogik strategiyalarni o'zida mujassamlashtirgan holda, pedagoglar nafaqat ta'lim beruvchi, balki madaniy merosga chuqur hurmat tuyg'usini uyg'otadigan ta'lim muhitini yaratishi mumkin. Milliy qadriyatlar va urf-odatlariga hurmat tuyg'usini uyg'otadigan uslublarni ishlab chiqish madaniyat va milliy o'zlikni saqlash uchun juda muhimdir. Ta'lim amaliyotini zamonaviy standartlarga moslashtirish, samarali pedagogik nazariyalardan foydalanish va o'qituvchilarning har tomonlama tayyorgarligini ta'minlash orqali o'qituvchilar o'quvchilarning madaniy va tarixiy tushunchalariga sezilarli ta'sir ko'rsatishi mumkin.[8] Kelajakdagi tadqiqotlar ushbu metodologiyalarning talabalarning madaniy o'ziga xosligi va fuqarolik faolligiga uzoq muddatli ta'sirini o'lchash uchun bo'ylama tadqiqotlarga qaratilishi kerak.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yhati

Maqsudovna A. X. milliy urf-odat va an'analarni mavzusini o'qitish texnologiyasi //Scientific Impulse. – 2023. – T. 2. – №. 16. – C. 1055-1059.

Saidovna R. S. yoshlarni milliy qadriyatlar va urf-odatlar asosida ma'naviy-ma'rifiy dunyoqarashini shakllantirishda oila-ta'lim muassasasi va mahalla hamkorligining ahamiyati //Science Promotion. – 2023. – T. 4. – №. 1. – C. 279-287.

To'lqinova D. milliy urf-odat, qadriyat va an'analarni asosida bola tarbiyasidan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari //Педагогика и психология в современном мире: теоретические и практические исследования. – 2022. – T. 1. – №. 27. – C. 52-54.

Zaynitdinovna Q. N. et al. **MILLIY QADRIYATLARIMIZ-O'ZLIGIMIZ TIMSOLLARI** //Нововведения Современного Научного Развития в Эпоху Глобализации: Проблемы и Решения. – 2023. – Т. 1. – №. 1. – С. 10-13.

Ismatovna A. D. milliy va umuminsoniy qadriyatlarning mohiyat va mazmuni //boshqaruv va etika qoidalari onlayn ilmiy jurnali. – 2024. – Т. 4. – №. 2. – С. 17-22.

Akbarali O'g'li S. F. Prospects for improving the technologies of developing legal thinking for schoolchildren (on the example of the province of Namangan) //Current research journal of pedagogics. – 2023. – Т. 4. – №. 01. – С. 94-97.

Akbarali O'g'li S. F. organization of experimental work and analysis of results on the improvement of technologies for improving the effectiveness of legal education and training of schoolchildren //Frontline Social Sciences and History Journal. – 2023. – Т. 3. – №. 04. – С. 54-61.

Urolovna S. Z. milliy va shaxsiy qadriyatlarning shakllanishida ma'naviy tarbiyaning ahamiyati //fan, ta'lim, madaniyat va innovatsiya jurnali| journal of science, education, culture and innovation. – 2024. – Т. 3. – №. 6. – С. 126-129.